

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของผู้ประกอบธุรกิจ
ค้าส่งค้าปลีกโดยใช้คูปองสองเท่าและโฆษณาบัตร “อ.”

ระหว่าง	{	คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	ผู้กล่าวหา
		บริษัท อ.	ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑
		นาย ส. นาย อ.	ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๒ ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๓

ข้อร้องเรียน

บริษัท บ. ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจห้าง บ. (ผู้ร้องที่ ๑) และบริษัท ซ. ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจห้าง ค. (ผู้ร้องที่ ๒) มีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจห้าง ท. ตีพิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์ว่า ลูกค้านำคูปองของห้าง บ. และห้าง ค. มาซื้อสินค้าที่ห้าง ท. ของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ได้ และออกโฆษณาโดยการแจกใบปลิวในพื้นที่บริเวณห้าง ค. โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ที่มีบัตรสมาชิกห้าง ค. ที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกบัตรห้าง ท. ส่งข้อความไปที่ห้าง ท. เพื่อรับบัตรของขวัญมูลค่า xxx บาท สำหรับนำไปใช้จ่ายในห้าง ท. ซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นการใช้สถานะของการเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม และกระทำการอันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมีผลเป็นการทำลาย ชัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจหรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจ เป็นเหตุให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ได้รับความเสียหาย สูญเสียรายได้ เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๙ (ปัจจุบันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗)

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐานปรากฏว่า ผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องที่ ๒ และผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ จดทะเบียนนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ดำเนินธุรกิจห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ผู้ร้องที่ ๑ เข้าซื้อกิจการของผู้ร้องที่ ๒ เพื่อขยายสาขาห้าง บ. ของผู้ร้องที่ ๑ โดยได้มีการเปลี่ยนชื่อห้าง ค. ของผู้ร้องที่ ๒ ทั้งหมดเป็นห้าง บ. ซึ่งระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๕๔ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ได้ทำการตลาด

โดยใช้...

โดยใช้คูปองส่วนลด ทั้งคูปองในหนังสือพิมพ์ คูปองส่วนลดท้ายใบเสร็จรับเงิน และคูปองที่ลูกค้าแลกรับ ภายหลังการซื้อ เพื่อเชิญชวนลูกค้าของผู้ร้องที่ ๒ ให้ใช้บริการที่ห้าง ค. เดิม ซึ่งทยอยเปลี่ยนชื่อเป็นห้าง บ. โดยให้ลูกค้าใช้คูปองส่วนลดซื้อสินค้าคู่กับบัตรสมาชิกห้าง บ. ของผู้ร้องที่ ๑ หรือบัตรสมาชิกห้าง ค. ของผู้ร้องที่ ๒ ทั้งนี้ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๔ ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ตีพิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์ให้ผู้ถือคูปองห้าง ค. นำคูปองมาเพิ่มมูลค่าเป็นสองเท่าหรือ xxx บาท สำหรับซื้อสินค้าที่ห้าง ท. และร้าน ต. ที่มียอดรวมตั้งแต่ xxx บาทขึ้นไป ต่อ ๑ ใบเสร็จ เมื่อใช้คู่กับบัตรสมาชิกห้าง ท. อีกทั้ง เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ได้ออกโฆษณาโดยการแจกใบปลิวในพื้นที่บริเวณห้าง ค. ที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกับห้าง ท. อ้างอิงถึงบัตรสมาชิกห้าง ค. โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ที่มีบัตรสมาชิกห้าง ค. ที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกบัตรห้าง ท. ส่งข้อความไปที่ห้าง ท. เพื่อรับบัตรของขวัญมูลค่า xxx บาท สำหรับนำไปใช้จ่ายในห้าง ท. การกระทำดังกล่าวทำให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ เดือดร้อนเสียหาย จึงได้ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ต่อศาลแพ่ง

ทั้งนี้ ระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาเกิดเหตุตามเรื่องร้องเรียน งานส่งเสริมการขายเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายการตลาดซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของนาย ค. กรรมการและผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑

อีกทั้งปรากฏว่า จากการสืบสวนสอบสวนพยานผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นการพิจารณาความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ หรือพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ จะต้องพิจารณาความเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดโดยพิสูจน์ส่วนแบ่งตลาดของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ก่อน ซึ่งพยานผู้เชี่ยวชาญรายที่ ๑ เห็นว่าการพิจารณาขอบเขตตลาดในธุรกิจค้าส่งค้าปลีกโดยพิจารณาจากมูลค่าการประกอบธุรกิจค้าส่งค้าปลีกทั่วประเทศ รายได้และส่วนแบ่งตลาด โดยที่ยังไม่ได้พิสูจน์ตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่ง ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ ทำให้ไม่สามารถระบุความเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดได้ การพิจารณาความเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดจะต้องวิเคราะห์ตามหลักการ SSNIP TEST (Small but Significant and Non-transitory Increase in Price) ต้องพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของความต้องการของอุปสงค์ (Demand Elasticity) โดยพิจารณาในมุมมองของผู้บริโภคว่า หากผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ขึ้นราคาสินค้าใด ๆ ในอัตราร้อยละ ๕ ผู้บริโภคจะเปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นหรือไม่ และต้องนำข้อมูลการวิเคราะห์ขอบเขตตลาดดังกล่าวไปพิจารณาประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ ซึ่งจะต้องมีการทำวิจัย ณ ช่วงเวลาเกิดเหตุ ส่วนพยานผู้เชี่ยวชาญรายที่ ๒ เห็นว่าประเภทของร้านค้าปลีกในตลาดสามารถแยกได้ ๕ ประเภท ดังนี้ ๑. ห้างสรรพสินค้า (Department Store) ๒. ร้านค้าลดราคา (Discount Store) ๓. ร้านสะดวกซื้อ (Convenience Stores) ๔. ร้านค้าปลีกขายสินค้าเฉพาะอย่าง (Specialty Store) และ ๕. ซูเปอร์มาร์เก็ต (Supermarket) ร้านค้าเหล่านี้มีสินค้าทับซ้อนกัน ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าที่อยู่ในตลาดเดียวกันได้ตามความสะดวก ดังนั้น ตลาดสินค้าไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะแยกออกเป็น ๕ กลุ่ม (Segment) และในมุมมองของผู้บริโภคมีการแข่งขันเรื่องราคาเสมือนหนึ่งว่าเป็นตลาดเดียวกัน ส่วนขอบเขตตลาดด้านภูมิศาสตร์ การบริหารจัดการระบบการขนส่ง (Logistics) ของผู้ประกอบธุรกิจมีประสิทธิภาพมากส่งผลให้สินค้าส่วนใหญ่มีราคาเดียวกันทั่วประเทศไทย ถือได้ว่าประเทศไทยเป็นตลาดภูมิศาสตร์ตลาดเดียว

ประเด็น...

ประเด็นวินิจฉัย

๑. การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเกิดขึ้นในระหว่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ และต่อมาพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓ ได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลให้การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ถูกยกเลิกไปแล้ว หรือไม่

๒. ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาด และใช้อำนาจเหนือตลาดในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๓. ผู้ถูกกล่าวหากระทำการใด ๆ อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมีผลเป็นการทำลายทำให้เสียหาย ชัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่น หรือเพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจหรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นประการแรก คือ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเกิดขึ้นในระหว่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ และต่อมาพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓ ได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ถูกยกเลิกไปแล้ว หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหาในคดีนี้เกิดขึ้นขณะที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๙ มีผลใช้บังคับ แม้ว่าต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวยังคงบัญญัติไว้เป็นความผิดในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นให้มีผลใช้บังคับในภายหลังมิได้มีผลเป็นการยกเลิกความผิดตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างใด ในการวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา จึงต้องใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับในขณะที่เกิดเหตุ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นประการต่อมา คือ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาด และใช้อำนาจเหนือตลาดในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

ในการพิจารณาว่าผู้ประกอบธุรกิจรายใดเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่ ต้องพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย ได้แก่ (๑) ขอบเขตตลาด (Market Definition) และ (๒) หลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑) ขอบเขตตลาด (Market Definition) ในกรณีนี้สามารถพิจารณากำหนดขอบเขตตลาดได้ โดยพิจารณาจาก ๒ ด้าน คือ ด้านสินค้า (Product Dimension) และด้านภูมิศาสตร์ (Geographic Dimension) ดังนี้

๑) ด้านสินค้า (Product Dimension) คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้ว เห็นว่า การพิจารณาความเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดจะต้องวิเคราะห์ตามหลักการ SSNIP TEST (Small but Significant and Non-transitory Increase in Price) ต้องพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของความต้องการของอุปสงค์ (Demand Elasticity) โดยเป็นการพิจารณาในมุมมองของผู้บริโภคว่า หากผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ขึ้นราคาสินค้าใด ๆ ในอัตราร้อยละ ๕ ผู้บริโภคจะเปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นหรือไม่ และต้องนำข้อมูล การวิเคราะห์ขอบเขตตลาดดังกล่าวไปพิจารณาประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ จึงจะสรุปได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่ และในการศึกษาจะต้องทำการศึกษา ณ ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ มิฉะนั้น เมื่อเวลาผ่านไปสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้มุมมองของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ประเภทของสินค้าที่มีหลายพันรายการซ้อนทับกันอยู่ในตลาดสินค้า อันได้แก่ ห้างสรรพสินค้า (Department Store) ร้านค้าลดราคา (Discount Store) ร้านสะดวกซื้อ (Convenience Stores) ร้านค้าปลีกขายสินค้าเฉพาะอย่าง (Specialty Store) และซูเปอร์มาร์เก็ต (Supermarket) ซึ่งผู้บริโภค จะเลือกซื้อสินค้าดังกล่าวตามความสะดวก ทำให้การแยกตลาดในธุรกิจค้าปลีกออกเป็นกลุ่ม แล้วนำส่วนแบ่งตลาด เฉพาะในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาพิจารณาหาส่วนแบ่งตลาด อาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนในการกำหนด ขอบเขตตลาด และในมุมมองของผู้บริโภคตลาดสินค้านั้นมีการแข่งขันในเรื่องราคาเสมือนหนึ่งว่าเป็น ตลาดเดียวกัน คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า จากการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ยังไม่มีพยานหลักฐานปรากฏเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่ อย่างไร

๒) ด้านภูมิศาสตร์ (Geographic Dimension) คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาขอบเขตตลาดทางภูมิศาสตร์ จะพิจารณาจากพื้นที่สินค้าใดสินค้าหนึ่ง หรือบริการใดบริการหนึ่ง ว่าสามารถทดแทนกันได้หรือไม่ กล่าวคือ หากมีการขึ้นราคาสินค้าชนิดหนึ่ง จะมีการซื้อสินค้าชนิดนั้นจากพื้นที่อื่นเข้ามาทดแทนหรือไม่ ขอบเขตตลาดทางภูมิศาสตร์จึงอาจแบ่งตามพื้นที่ ตลาดท้องถิ่น เช่น อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค หรือประเทศ โดยจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ต้นทุนการขนส่ง หรือความคงทนของสินค้า เป็นต้น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากการบริหารจัดการระบบการขนส่ง (Logistics) ของบรรดาผู้ประกอบการค้าปลีกมีประสิทธิภาพมาก ส่งผลให้ ราคาสินค้าจำนวนมากจากจำนวนสินค้าทั้งหมดเป็นสินค้าที่มีราคาเดียวกันทั่วประเทศไทย จึงถือได้ว่าประเทศไทย เป็นตลาดภูมิศาสตร์

(๒) หลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้ว่า

ข้อ ๑ ให้ผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขาย ดังต่อไปนี้ เป็นผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด

(๑) ผู้ประกอบธุรกิจ...

(๑) ผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่ง ในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป และมียอดขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป หรือ

(๒) ผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก ในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป และมียอดขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป

ความในวรรคหนึ่ง (๒) มิให้ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ หรือยอดขายในปีที่ผ่านมาต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงจากการสืบสวนสอบสวนยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ (๔) หรือพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ (๔) แต่อย่างใด

ประเด็นที่ต้องพิจารณาประการที่สาม คือ กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการใด ๆ อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมีผลเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย ขัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่น หรือเพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจ หรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

จากการสืบสวนสอบสวนปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ได้กระทำการส่งเสริมการขายโดยการออกคูปองสองเท่า ทั้งนี้ ได้โฆษณาว่าลูกค้าสามารถนำคูปองของห้าง บ. และห้าง ค. มาซื้อสินค้าที่ห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ได้ และนอกจากนี้ยังได้ออกโฆษณาโดยการแจกใบปลิว โดยอ้างอิงถึงบัตรสมาชิกห้าง ค. โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ที่มีบัตรสมาชิกห้าง ค. ที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกบัตรห้าง ท. ส่งข้อความไปที่ห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เพื่อรับบัตรของขวัญมูลค่า xxx บาท สำหรับนำไปใช้จ่ายในห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ อันเป็นการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ทำให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ เกิดความเดือดร้อนเสียหาย สูญเสียรายได้ อีกทั้งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ xxxx/xxxx วินิจฉัยว่าการจัดการส่งเสริมการขายของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ที่ให้ลูกค้านำคูปองของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ มาเพิ่มมูลค่าเป็นสองเท่าที่ห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ รับผิดชอบต่อผู้ร้องที่ ๑ เป็นเงิน x,xxx,xxx.xx บาท และรับผิดชอบต่อผู้ร้องที่ ๒ เป็นเงิน x,xxx,xxx บาท

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเสียงข้างมากพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ได้กระทำการอันมีลักษณะมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และเป็นการจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ จึงเป็นการกระทำที่กีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๙ ทั้งนี้ เชื่อได้ว่านาย ค. ในฐานะกรรมการและผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสั่งการเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องนโยบายให้จัดทำโปรโมชั่นเพิ่มมูลค่าคูปองสองเท่าของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ จึงต้องร่วมรับผิดชอบตามความในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๔

ส่วนกรณี...

ส่วนกรณีบัตรสมาชิกห้าง ค. เนื่องจากเมื่อผู้บริโภครำคาญการตามห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ โฆษณา ก็จะได้รับเงิน xxx บาท ไปซื้อสินค้าที่ห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ แต่ไม่ได้ผู้กมิตว่าจะต้องซื้อสินค้ากับห้างของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ เท่านั้น ผู้บริโภครยังสามารกลับไปซื้อสินค้าที่ห้าง บ. ได้ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า ลูกค้ายังสามารถนำบัตรสมาชิกห้าง ค. กลับไปใช้ยังห้างของผู้ร้องที่ ๒ ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อความเป็นสมาชิกบัตรของผู้ร้องที่ ๒ การจัดรายการส่งเสริมการขายของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ซึ่งอ้างอิงถึงบัตรสมาชิกห้าง ค. ของผู้ร้องที่ ๒ โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเพียงการกระทำที่ไม่เหมาะสมแต่ยังไม่ใช่การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ยังไม่เป็นการกระทำละเมิดในลักษณะที่เป็นการใช้อำนาจตลาดอย่างไม่เป็นธรรม และมีผลเป็นการกีดกันอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ xxxx/xxxx จึงเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ในส่วนของบัตรสมาชิกห้าง ค. ไม่เข้าข่ายการกระทำความผิดพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๙

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาว่า การวินิจฉัยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๙ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การร้องเรียนกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๒ และผู้ถูกกล่าวหาที่ ๓ ในคดีนี้เกิดขึ้นขณะที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๙ มีผลใช้บังคับ แม้ว่าต่อมามีการตราพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวคงบัญญัติเป็นความผิดไว้ในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ โดยกำหนดโทษทางปกครอง คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาครบองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๙ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญา คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงมีความเห็นว่า ไม่อาจนำโทษทางปกครองมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการนำหลักบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ มาใช้บังคับในฐานะกฎหมายเป็นคุณให้กระทำได้ เฉพาะการใช้บังคับแก่ความรับผิดทางอาญาของผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ ไม่ได้บัญญัติโทษทางอาญาไว้ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิดทางอาญา ทั้งนี้ เป็นไปตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ xxx/xxxx

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีมติเป็นเอกฉันท์ในประเด็นการใช้บัตรสมาชิกห้าง ค. ว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๕๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงสั่งไม่ฟ้องและไม่แจ้งข้อหาแก่นาย ค. และยุติเรื่อง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเสียงข้างมาก มีมติในประเด็นเรื่องการใช้บัตรคูปอง มาเพิ่มมูลค่าสองเท่าว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๙ แต่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ ไม่ได้บัญญัติโทษทางอาญาไว้ ซึ่งต้องใช้กฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงสั่งไม่ฟ้องและไม่แจ้งข้อหาแก่นาย ค. และยุติเรื่อง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔